

ANESTEZİNİN TARİHÇESİ

Doç.Dr.A. Hande ARPACI

Ağız, Diş ve Çene Cerrahisi Anabilim dalı

Ankara Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi

GENEL ANESTEZİ PRENSİPLERİ

- Anestezi sözcüğü eski Yunanca dan alınmış
- İlk kez Yunanlı filozof Dioscorides tarafından kullanılmıştır
- AN; olumsuzluk eki
- ESTEZİ; duyu , his
- ANESTEZİ; duyusuzluk , hissizlik

Genel Anestezi-I

Vital fonksiyonlarda bir deęişiklik olmadan ;

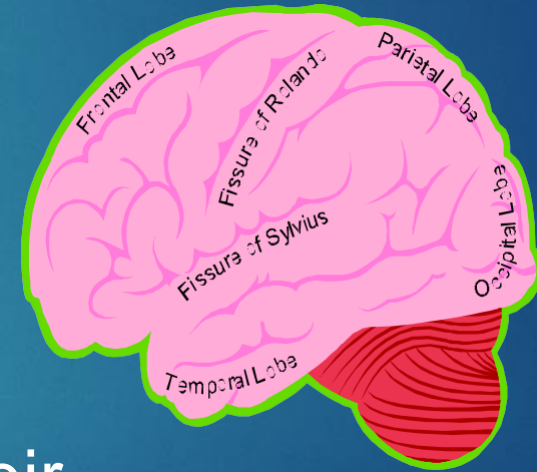
- geçici bilinç kaybı
- refleks aktivitede azalma ve
- kas gevşemesi ile karakterizedir
(Genel Anestezi Triadı)

Genel anestezi - II

Bu durum, genel anestezik etkili ilaçların;

- Kortikal merkezler
- Bazal ganglionlar
- Serebellum
- Medulla Spinalis

sırasıyla SSS'de oluşturduğu inici bir depresyonun sonucudur

Tarihçe -I

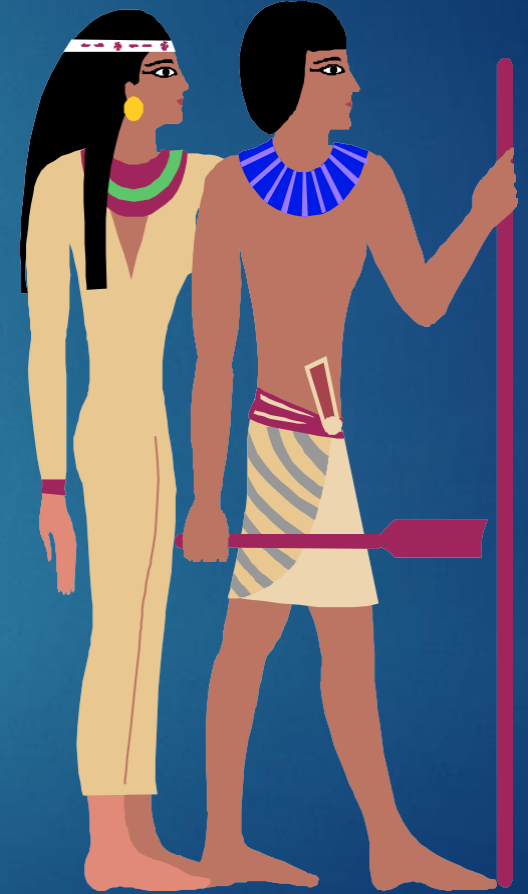
- Kitabe ve mitolojik kaynaklardan öğrenildiğine göre, anestezi ilaç ve yöntemlerin kullanımı çok eski çağlarda başlamıştır
- Çinliler, cerrahi işlemler için Hint Keneviri (Cannabis İndica) ve preop Mandroga bitkisini (Belladonna alkaloidi, Adam otu) kullanmışlardır

Tarihçe - II

- Bu bitkilere ek, hastanın şuurunun kaybolması için fiziksel yöntemlerin kullanıldığı da gözlenmiştir
- Asurlular, sünnet edilecek çocukların boğazını sıkarak asfiksi yaratıyor ve şuurun kaybolmasına yol açarak işlemi gerçekleştiriyorlarmış
- İtalyanlar, 17. yy sonlarına kadar odun bir balyozla kafaya vurarak şuursuzluk yaratıyorlar ve cerrahi işlemi gerçekleştiriyormiş

Tarihçe - III

- Tıp Tanrısı Oesculepius'un (M.Ö 2000) da ameliyat yapılacak hastalara Nepentes bitkisinden yaptığı karışımı uyguladığı rivayet edilir
- Mısırlıların doku üzerine uygulanan basıdan yararlandıkları ve böylece uyuşukluk sağladıkları bildirilmiştir

Tarihçe - IV

Prehistorik dönemde insanlar acı ve ağrıyı dindirmek için bazı içgüdüsel davranışlarda bulunuyordu:

- ...ağrıyan ve yaralanan organlarını, dere ve göllerin suyuna daldırmak
- ...güneşte kızdırılmış taş parçası ile bastırmak

Tarihçe - V

- Truvalı Helen'in, şarabın içine Mandroga (Belladonna özelliğine sahip) koyduğu yazılmıştır
- Yunan tarihçisi Herodotus, Scyntians halkının keyif ve uyku verici olarak Kendir=Kemp, Esrar otu=Cannabis İndica kokladıklarından söz etmiştir
- MS 165'de fizikçi ve filozof Galen, diş çekmek için Pire otu (Pyrethrin kökü) ve kuvvetli sirke kullanmıştır

Tarihçe - VI

10

MS 13.yy'da Hugo De Lucca ağrılı girişim gereken hastalara uyku sağlamak ve uygulamak için;

- Opium
- Ham dut suyu
- Dul avrat otu tohumu
- Orman sarmısağı
- Marul tohumu
- Baldıran otu
- Mandroga yapraklarının suyu ile bir karışım hazırlamış

Tarihçe - VII

- Bu karışımı süngere emdirdikten sonra, 1 saat kaynatmış ve ameliyat edilecek kişinin burun deliklerine tutarak koklatıp uyutmuştur
- Uyandırmak için de sirkeye batırılmış başka bir sünger kullanmıştır
- Bu yöntem 3 asır süre ile uygulama alanı bulmuştur
Spongia Somnifera = Uyutucu Sünger

Tarihçe - VIII

12

- 14 -16. yy'larda işkence edilecek mahkumlara gardiyanlar tarafından ağrıyı azaltıcı narkotik bileşikler verilmesi gelenek haline getirilmiş
- 16.yy'da Avrupa'da kilise papazları acıyı hafifletmek için alkol buharından faydalanmışlardır
- Napolyon ordusunun baş cerrahı Dominique Jean Lorry, Eylou savaşları sonrası soğutma anestezisi fikrini ortaya atmıştır

Tarihçe - IX

13

- JOSEPH PRESTLEY;
 - 1772'de CO_2
 - 1772'de N_2O
 - 1777'de O_2 'i keşfetti
- Sir Humprey Davy, N_2O ile denemeler yaptı
- Henry Hickman, H_2CO_3 ve N_2O ile uğraştı
- 1844'de Colton, N_2O gösterisi yaptı

Tarihçe - X

- 1845'te Horace Wells, N_2O konferansı yaptı
- 1842'de Crawford W. Long **eteri** kullanmayı başlattı
- 30 Eylül 1846'da W.T.Green Morton, **eteri** kullandı
- 1847, Londra'lı John Snow ilk anesteziist ünvanını aldı ve **kloroform** ile uzun yıllar anestezi verdi

Tarihçe - XI

15

- Narcose a la reine (Kraliçe Narkozu): Kraliçe Victoria'nın 7. doğumunda (oğlu Leopold) **kloroform** kullanıldı
- 1882 Von Freud **siklopropane**
- 1864 Lundy **triklor etilen**
- 1951 Suckling **halotane** (1956 Raventos)
- 1958 Larssen **metoksiflurane** kullandı

Diş Hekimliğinde Genel Anestezi

- Diş hekimliğinde genel anestezi 1846'dan beri **korkan** ve **tedirgin olan** hastalarda rutin diş hekimliği girişimlerinin uygulanamadığı medikal durumlar ve yaygın cerrahi girişimlerde kullanılmaktadır
- Günümüzde genel anestezi dental girişimlerin önemli ve vazgeçilmez bir parçası olmuştur
- Genel anestezi santral sinir sisteminde oluşan depresyonun derinliği, oluşabilecek komplikasyonlar açısından yakın monitörizasyon ile özel eğitilmiş sağlık personeli gerektirmektedir

Teşekkürler